

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавне установе Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске
за период 01.01-31.12.2023. године**

Број: РВ037-24

Бања Лука, 24.06.2024. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод.....	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја.....	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	9
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење буџета.....	12
	6. Финансијски извјештаји.....	12
	6.1. Приходи и примици, расходи и издаци.....	13
	6.1.1. Приходи и примици	13
	6.1.2. Расходи и издаци	15
	6.2. Имовина, обавезе и извори	18
	6.2.1. Нефинансијска имовина.....	18
	6.2.2. Финансијска имовина и разграничења.....	19
	6.2.3. Обавезе и разграничења	20
	6.2.4. Властити извори.....	21
	6.3. Новчани токови	21
	6.4. Образложења уз финансијске извјештаје	21

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавне установе Народна и универзитетска библиотека Републике Српске који обухватају: Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у главној књизи трезора на рачуноводственом фонду 01; Преглед прихода, примитака, расхода и издатака на рачуноводственим фондовима од 01 до 05; Преглед имовине, обавеза и извора и Преглед новчаних токова са стањем на дан 31.12.2023. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, образложења уз обрасце годишњег финансијског извјештаја и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, финансијски извјештаји Јавне установе Народна и универзитетска библиотека Републике Српске истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године; приходе, примитке, расходе и издатке, као и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 – 2810. Наша одговорност за провођење ревизије је детаљније описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 – Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Према Правилнику о финансијском извјештавању буџетских корисника финансијске извјештаје Јавне установе Народна и универзитетска библиотека Републике Српске чине табеларни прегледи наведени у нашем извјештају. Усвојени оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској подразумева да се све трансакције, процјене и политике одмјеравају у односу на усаглашеност са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор.

Ревизијски налази и закључци о фер и истинитој презентацији финансијских извјештаја Јавне установе Народна и универзитетска библиотека Републике Српске се ослањају на прописани оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској.

Због чињенице да се у предметним финансијским извјештајима не презентује финансијски резултат, не изражавамо мишљење о финансијском резултату за 2023. годину.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања, довољни и одговарајући да нам пруже основу за наше мишљење.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023. године није извршен у складу са чланом 5. тачка 1), 17. став (8) и чланом 18. став (1) тачка 1) и 5) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер пописом није усаглашено књиговодствено и стварно стање појединих позиција имовине и обавеза, пописне листе нису овјерене од стране одговорног лице, нису сачињене пописне листе трајних извора средстава,

у пописне листе није извршен унос количина имовине преузетих из књиговодствених евиденција и нису усаглашени подаци о стању имовине и обавеза са документацијом која одражава екстерну потврду стања (конфирмације салда).

Као што је наведено под тачком 6.1.2.2. овог Извјештаја:

За обрачун амортизације некретнина и опреме нису примијењене амортизационе стопе прописане Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.2.1. овог Извјештаја:

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми је прецијењена у износу од 68.000 КМ, јер су у оквиру нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми евидентирани расходи који се односе на закуп инсталација и програмске опреме за систем Sobiss из ранијег периода, што није у складу са чланом 42. став 1) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и параграфом 30. MPC-JC 17- Некретнине, постројења и опрема.

Као што је наведено под тачком 6.2.2. овог Извјештаја:

Остала краткорочна потраживања, потраживања по основу продаје и извршених услуга и краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти су прецијењени у укупном износу од 80.191 КМ, а потцијењени су расходи обрачунског карактера у износу од 39.462 КМ и финансијски резултат ранијег периода у износу од 40.729 КМ, јер за потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци од датума доспијећа није извршена исправка вриједности, како је прописано чланом 73. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.4. овог Извјештаја:

Образложења уз финансијске извјештаје не садрже додатна објелодањивања у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, параграфом 127. (б) и (ц) MPC-JC 1 - Презентација финансијских извјештаја и параграфом 88. тачке (ц) и (д) MPC-JC 17 - Некретнине, постројења и опрема.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у образложењима уз обрасце годишњих финансијских извјештаја; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није

гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија, такође, укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 24.06.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавне установе Народна и универзитетска библиотека Републике Српске за 2023. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Јавне установе Народна и универзитетска библиотека Републике Српске за 2023. годину су, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Јавна установа Народна и универзитетска библиотека Републике Српске засновала је радни однос на неодређено вријеме са два извршиоца, без провођења процедуре јавног конкурса, што није у складу са чланом 62. Закона о библиотечко-информационој дјелатности.

Девет запослених су рјешењем директора распоређени на радна мјеста за која су за обрачун личних примања примјењени нижи платни коефицијенти од коефицијената који су за наведено радно мјесто прописани Законом о платама запослених у области културе Републике Српске, а за наведени распоред није прибављено рјешење министра о додјели вишег стручног звања, како је прописано чланом 66. став (2) Закона о библиотечко-информационој дјелатности и чланом 12. став (3) Правилника о врстама, условима и поступку стицања виших стручних звања у библиотечко-информационој дјелатности.

Запосленима у Јавној установи Народна и универзитетска библиотека Републике Српске право на годишњи одмор је увећано за два радна дана по основу услова рада, што није у складу са чланом 5. Посебног колективног уговора за запослене у области образовања и културе Републике Српске.

Набавка роба и услуга коришћењем пословне картице у Јавној установи Народна и универзитетска библиотека Републике Српске није документована, односно признавање расхода извршено је без документације о насталом пословном догађају, што није у складу са чланом 4. и 5. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 4. овог Извјештаја:

Није донесен план јавних набавки, поступци јавних набавки нису провођени и нису закључени уговори са добављачима за извршене набавке роба и услуга у износу од

59.744 КМ, што није у складу са чланом 4. став (1) тачка б), 6, 17. и 87. Закона о јавним набавкама.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је, такође, одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавне установе Народна и универзитетска библиотека Републике Српске обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавне установе Народна и универзитетска библиотека Републике Српске.

Бања Лука, 24.06.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) поступци и процедуре провођења пописа, усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем и извјештавање врши у складу са чланом 5. тачка 1), 17. став (8) и 18. став (1) тачка 1) и 5) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) класификација осталих примитака и осталих издатака врши на аналитичким контима прописаним Прилогом 2 Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,
- 3) приликом обрачуна амортизације примјењују амортизационе стопе прописане Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике и да се за свако одступање од прописаних амортизационих стопа донесе интерни акт са наведеним разлозима одступања у складу са чланом 5. став (2) правилника,
- 4) вредновање нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми и корекција потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци од датума доспијећа врши у складу са чланом 42. став 1) и 73. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и параграфом 30. MPC-JC 17- Некретнине, постројења и опрема,
- 5) изврши анализа и утврди статус исказаних трајних извора средстава,
- 6) у Образложењима уз финансијске извјештаје изврше додатна објелодањивања у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима MPC-JC 1 - Презентација финансијских извјештаја и MPC-JC 17 - Некретнине, постројења и опрема.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) радни однос на неодређено вријеме заснива у складу са чланом 62. Закона о библиотечко-информационој дјелатности,
- 2) за обрачун личних примања запослених донесу рјешења о распоређевињу на радна мјеста уз испуњеност услова из члана 66. став (2) Закона о библиотечко-информационој дјелатности и члана 12. став (3) Правилника о врстама, условима и поступку стицања виших стручних звања у библиотечко-информационој дјелатности,
- 3) право на кориштење годишњег одмора утврђује у складу са чланом 5. Посебног колективног уговора за запослене у области образовања и културе Републике Српске,
- 4) успоставе помоћне књиге непокретности, постројења и опреме на начин да обезбиједи аналитичке податке и увид у хронолошки приказ промјена извршених пословних догађаја на средствима, у складу са чланом 11. став (6) и 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- 5) признавање расхода за робе и услуге врши на основу документације о насталом пословном догађају сходно члану 4. и 5. Правилника о

рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,

- 6) доноси план јавних набавки, проводе поступци јавних набавки и закључују уговори са добављачима за извршене набавке роба и услуга у складу са чланом 4. став (1) тачка б), 6, 17. и 87. Закона о јавним набавкама,
- 7) право о признавању трошкова мобилних телефона усклади са Смјерницом Владе Републике Српске за примјену Закључка о измјени Закључка од 04.04.2013. године,
- 8) донесе интерни акт којим би се дефинисали висина и начин коришћења средстава репрезентације, сходно Закону о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о систему јавних служби;
- Закон о библиотечко-информационој дјелатности;
- Закон о раду, чланови 39. и 205;
- Закон о буџетском систему Републике Српске, чланови 13-14, поглавље III члан 15-27, 32-33, поглавље IV 39-49, поглавље IV чланови 54-55 и 60-64;
- Закон о трезору;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о платама запослених у области културе Републике Српске;
- Посебни колективни уговор за запослене у области образовања и културе Републике Српске;
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, X, XII и XIII;
- Закон о доприносима;
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у ЈУ Народна и универзитетска библиотека Републике Српске;
- Правилник о врстама, условима и поступку стицања виших стручних звања у библиотечко-информационој дјелатности, члан 12. став (3);
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавна установа Народна и универзитетска библиотека Републике Српске (у даљем тексту: Библиотека) основана је Одлуком Владе Републике Српске од 2. априла 1999. године, као републичка установа у области културе и образовања. Баштини заоставштину Српске читаонице са библиотеком основане 1868. године, а 1986. године постала је чланица Универзитета у Бањалуци.

Библиотека обавља функцију националне и централне матичне библиотеке за све врсте библиотека у Републици Српској и остварује општи интерес у библиотечно-информационој дјелатности утврђен Законом о библиотечно-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18). Библиотечно-информациона дјелатност, као дјелатност од општег интереса за Републику, подразумијева слободан приступ грађана информацијама, знањима и идејама садржаним у библиотечној грађи, као и право на остваривање индивидуалних и интелектуалних слобода, у чему им својим услугама помажу библиотеке и библиотечно-информациони центри.

Финансирање Библиотеке се врши из буџета Републике (фонд 01), властитих прихода по посебним прописима - прихода од пружања јавних услуга (фонд 02) и фонда грантова (фонд 03). Библиотека је корисник буџета чија је главна књига дјелимично ван Главне књиге трезора Републике (у даљем тексту: ГКТ), јер пословање дијелом обавља и преко преко властитих трансакционих рачуна који су ван система Јединственог рачуна трезора Републике (у даљем тексту: ЈРТ).

Библиотека нема директни приступ апликацијама ГКТ, већ попуњава прописане обрасце за трезорско пословање, на основу којих Министарство просвјете и културе Републике Српске (у даљем тексту: Министарство) уноси податке у пословне књиге. За тачност књиговодствених исправа на основу којих су попуњени образци за трезорско пословање, одговорна је Библиотека.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2023. године Библиотека није имала примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је ревизију финансијских извјештаја Библиотеке за 2014. годину и том приликом дала седам препорука, од чега су четири препоруке за финансијске извјештаје и три за усклађеност.

Код провођења финансијске ревизије Библиотеке за 2023. годину, ревизија се није бавила провођењем препорука из претходног ревизорског извјештаја, због протока времена од посљедњег ангажмана Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске на ревизији финансијских извјештаја за 2014. годину.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Статутом Библиотеке, као основним општим актом уређени су организација, начин рада, управљање и руковођење, као и остала питања значајна за рад установе, у складу са Законом о библиотечно-информационој дјелатности.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Библиотеке из 2019. године систематизовано је 71 радно мјесто са 82 извршиоца, укључујући и директора Библиотеке. На дан 31.12.2023. године у Библиотеци је било 69 запослених, од којих су 68 запослени на неодређено вријеме, а један на одређено вријеме.

Библиотека је засновала радни однос на неодређено вријеме са два запослена, без провођења процедуре јавног конкурса, што није у складу са чланом 62. Закона о библиотечко-информационој дјелатности, којим је прописано да се запошљавање лица у библиотекама спроводи у поступку јавне конкуренције.

Девет запослених су рјешењем директора распоређени на радна мјеста за која су за обрачун личних примања примичењени нижи платни коефицијенти од коефицијената који су за наведено радно мјесто прописани Законом о платама запослених у области културе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 11/19, 105/19, 49/21, 119/21, 68/22, 132/22 и 112/23), а за наведени распоред није прибављено рјешење министра о додјели вишег стручног звања, како је прописано чланом 66. став (2) Закона о библиотечко-информационој дјелатности и чланом 12. став (3) Правилника о врстама, условима и поступку стицања виших стручних звања у библиотечко-информационој дјелатности.

Запосленима у Библиотеци се годишњи одмор увећава за два радна дана по основу услова рада, што није у складу са чланом 5. Посебног колективног уговора за запослене у области образовања и културе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 82/22), којим се прописује право на кориштење годишњег одмора.

Библиотека је чланица Cobiss система у који су укључене све националне библиотеке из региона. Уговором о имплементацији система Cobiss у Републици Српској из 2019. године потписаног на период од пет година са Институтом информацијских знаности (Изум) Марибор, у циљу развоја јединственог библиотечко-информационог система Републике Српске дефинисано је укључивање Библиотеке преко ВИБРС Центра у систем Cobiss.

У складу са Рјешењем о именовању пописних комисија и усклађивању књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године, извршен је попис и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза. Ревизијским испитивањем провођења истог, утврђене су неусаглашености са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16 и 113/21 - у даљем тексту: Правилник о попису), јер:

- није усаглашено књиговодствено и стварно стање појединих позиција имовине и обавеза, што није у складу са чланом 5. тачка 1) Правилника о попису, којим се као циљ пописа сматра утврђивање стварног стања имовине и обавеза,
- пописне листе нису овјерене од стране одговорног лица како је прописано чланом 17. став (8) Правилника о попису,
- нису сачињене пописне листе трајних извора средстава,
- није извршен унос у пописне листе количина имовине преузетих из књиговодствених евиденција и нису усаглашени подаци о стању имовине и обавеза са документацијом која одражава екстерну потврду стања (конфирмације салда), како је прописано чланом 18. став (1) тачка 1) и 5) Правилника о попису.

Библиотека није успоставила помоћне књиге сталних средстава, односно аналитичке евиденције непокретности, постројења и опреме на начин да обезбиједе аналитичке

податке и увид у хронолошки приказ промјена извршених пословних догађаја на средствима, у складу са чланом 11. став (6) и 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 78/20).

Набавка роба и услуга коришћењем пословне картице у Библиотеци није документована, односно признавање расхода извршено је без документације о насталом пословном догађају, што није у складу са чланом 4. и 5. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 115/17 и 118/18), којим су прописане књиговодствене исправе, начин њиховог сачињавања, контроле и обавеза достављања књиговодству.

За расходе по основу репрезентације Библиотека није донијела интерни акт којим би се дефинисали висина и начин коришћења средстава репрезентације, сходно Закону о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16).

Библиотека је сачинила годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2023. годину, како је прописано Правилником о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 1/22). У току 2023. године пописани су пословни процеси сачињавањем књиге (мапе) пословних процеса и сачињен регистар ризика, како је дефинисано чланом 8. став (2) Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору и чланом 22. тачка 32. и 33. Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17).

Према напријед наведеном и под тачком 4. и 6. извјештаја, успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и другим прописима.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **радни однос на неодређено вријеме заснива у складу са чланом 62. Закона о библиотечко-информационој дјелатности,**
- **за обрачун личних примања запослених донесу рјешења о распоређевињу на радна мјеста уз испуњеност услова из члана 66. став (2) Закона о библиотечко-информационој дјелатности и члана 12. став (3) Правилника о врстама, условима и поступку стицања виших стручних звања у библиотечко-информационој дјелатности,**
- **право на кориштење годишњег одмора утврђује у складу са чланом 5. Посебног колективног уговора за запослене у области образовања и културе Републике Српске,**
- **успоставе помоћне књиге непокретности, постројења и опреме на начин да обезбиједи аналитичке податке и увид у хронолошки приказ промјена извршених пословних догађаја на средствима, у складу са чланом 11. став (6) и 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,**
- **поступци и процедуре провођења пописа, усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем и извјештавање о попису врши у складу са чланом 5. тачка 1), 17. став (8) и 18. став (1) тачка 1) и 5) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,**

- **признавање расхода за робе и услуге врши на основу документације о насталом пословном догађају сходно члану 4. и 5. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,**
- **донесе интерни акт којим би се дефинисали висина и начин коришћења средстава репрезентације, сходно Закону о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске.**

4. Набавке

План јавних набавки за 2023. годину није донесен и нису провођени поступци јавних набавки, а извршене су набавке роба и услуга у најмањем износу од 59.744 КМ, од чега се највећи износи односе на режијски материјал (9.405 КМ), комуналне и комуникационе услуге (16.656 КМ), услуге одржавања (2.537 КМ), као и стална средства (8.452 КМ). Претходно наведено није у складу са чланом 4. став (1) тачка б), 6, 17. и 87. Закона о јавним набавкама, којим су прописани уговорни органи, уговори који су предмет закона, услови за почетак поступка јавне набавке и врсте поступка за додјелу уговора мале вриједности.

Препоручује се директору да обезбиједи да се доноси план јавних набавки, проводе поступци јавних набавки и закључују уговори са добављачима за извршене набавке роба и услуга у складу са чланом 4. став (1) тачка б), 6, 17. и 87. Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Буџет Библиотеке за 2023. годину је припремљен и донесен у складу са изворима финансирања у складу са чланом 68. Закона о библиотечко-информационој дјелатности, којим је прописано да се средства за финансирање библиотечко-информационе дјелатности обезбјеђују у буџету Републике, буџету јединице локалне самоуправе и из сопствених прихода, донација, поклона и из других извора.

Министарство сачињава збирни буџетски захтјев за све установе културе, те након усвојеног Буџета Републике Српске обавјештава Библиотеку о одобреном буџету. Библиотеци је одобрен буџетски оквир у укупном износу од 2.259.000 КМ, од чега су расходи за бруто плате запослених у износу од 1.919.000 КМ, средства за материјалне трошкове (130.000 КМ), средства за реализацију програмских активности (150.000 КМ) и за успостављање и развој библиотечко-информационог система Републике Српске Cobiss (60.000 КМ).

Након усвојеног Ребаланса буџета Републике за 2023. годину Министарство је одобрило Библиотеци додатни износ од 90.000 КМ за реализацију библиотечко-информационог система Републике Српске Cobiss.

6. Финансијски извјештаји

Библиотека има статус буџетског корисника чија је главна књига дјелимично у саставу ГКТ и према члану 46. и 47. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске”, број 15/17 и 17/22), сачинила је прописане обрасце годишњих извјештаја Образац 2.01 - Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственом фонду 01, Образац 3, 3а и 3б - Преглед прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у и ван ГКТ на рачуноводственим фондовима 01 до 05, Образац 4, 4а и 4б – Функционална класификација расхода и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних у и ван ГКТ, Образац 5, 5а и 5б – Преглед имовине,

обавеза и извора исказаних у и ван ГКТ, Образац 6 – Преглед новчаних токова и писано Образложење уз финансијске извјештаје.

Министарство збирно планира буџет за све установе културе и сходно томе Образац 2.01 за позиције исказане у ГКТ Министарства не садржи податке о аналитички планираном буџету и прекорачењу буџета за појединачну организациону јединицу, односно Библиотеку.

Извршење Буџета Библиотеке у дијелу који финансира Република за 11% је ниже у односу на Ребаланс буџета.

6.1. Приходи и примици, расходи и издаци

Приходи (осим обрачунских) и примици исказани су у износу од 530.089 КМ и то примици на фонду 01 у износу од 49.150 КМ, који се у складу са прописима не планирају на нивоу буџетског корисника, приходи на фонду 02 у износу од 400.335 КМ и фонду 05 у износу од 80.604 КМ.

Приходи обрачунског карактера исказани су на фонду 02 у износу од 215.221 КМ.

Расходи (осим обрачунских) и издаци исказани су у укупном износу од 2.387.598 КМ. У оквиру фонда 01 исказани су у износу од 2.083.654 КМ (расходи 2.037.703 КМ и издаци 45.951 КМ), у оквиру фонда 02 у износу од 236.083 КМ (расходи 214.284 КМ и издаци 21.799 КМ) и у оквиру фонда 05 исказани су расходи у износу од 67.861 КМ.

Расходи обрачунског карактера исказани су у износу од 91.427 КМ, у оквиру фонда 01 (60.168 КМ) и фонда 02 (31.259 КМ).

6.1.1. Приходи и примици

Укупни приходи и примици исказани су у износу од 745.310 КМ, а односе се на приходе (696.160 КМ) и примитке (49.150 КМ), од чега су у оквиру фонда 01 (49.150 КМ), фонда 02 (615.556 КМ) и фонда 03 (80.604 КМ).

Приходе чине непорески приходи, грантови, трансфери и приходи обрачунског карактера.

Примици су исказани на фонду 01 и односе се на остале примитке.

6.1.1.1. Непорески приходи

Непорески приходи исказани су у износу од 100.335 КМ и евидентирани на фонду 02, а чине их приходи од закупа и ренте (24.400 КМ) и приходи од пружања јавних услуга (75.935 КМ).

Приходи од закупа и ренте, највећим дијелом (23.700 КМ) односе се на приходе по основу закупа пословних објеката у власништву Библиотеке, са Угоститељством „С&С“ Бања Лука, амбасадом Француске у БиХ и Goethe-Институтом у БиХ за активности одјелјења страних читаоница.

Приходи од пружања јавних услуга односе се на приходе по основу накнада за полагање стручних испита, чланарине и осталих накнада за кориснике услуга Библиотеке. Полагање стручног испита лица која су запослена на стручним пословима у библиотеци, у складу са чланом 64. став (6) Закона о библиотечно-информационој дјелатности, организује и проводи Библиотека, а висина накнаде је прописана одлуком Министарства из 2018. године. Одлуком Управног одбора Библиотеке о висини чланарине и осталих накнада за библиотечке услуге у 2023. годину дефинисане су цијене чланарине, коришћења читаоница, дјечије библиотеке, научне читаоне, библиотечке услуге (СIP запис, додјела ISBN броја, УДК чланака и слично), као и цијене услуга скенирања, принтања и копирања, а Библиотека остварује приходе и по основу продаје књига.

6.1.1.2. Грантови

Грантови су исказани у износу од 80.604 КМ у оквиру фонда 03 и односе се на грантове из иностранства (44.104 КМ) и из земље (36.500 КМ).

Грантови из иностранства највећим дијелом у износу од 40.191 КМ односе се на уговоре о донацији Непрофитне организације за помоћ у развоју и објављивању мултимедијалних програма „Мултимедија“ (град Москва – Руска Федерација), за покриће накнада сарадницима Библиотеке укљученим у промоцију програма за учење руског језика и културе.

Грантови из земље односе се на грант Града Бања Лука у износу од 21.500 КМ по Уговору о исплати и коришћењу средстава са ставке „Трансфери ентитету – музеји и библиотеке“ којим се, у складу са Законом о библиотечко-информационој дјелатности обезбјеђује дио средстава за финансирање рада Библиотеке, као и на грант у износу од 15.000 КМ са Удружењем грађана „Асоцијација Акта“ Бања Лука на основу уговора о пословно-техничкој сарадњи у сврху одржавања простора „Америчког кутка“ у Бањалуци (јавног простора са едукативно-културним садржајем).

6.1.1.3. Трансфери

Трансфери су исказани у износу од 300.000 КМ и евидентирани су на фонду 02, а односе се на трансфере Министарства за реализацију програмских активности (150.000 КМ) и јединственог библиотечко-информационог система Републике Српске Cobiss (150.000 КМ).

6.1.1.4. Приходи обрачунског карактера

Приходи обрачунског карактера исказани су у оквиру фонда 02 у износу од 215.221 КМ и односе се највећим дијелом на помоћи у природи (209.957 КМ) и остале приходе обрачунског карактера евидентирани по основу извршених, а ненаплаћених услуга Библиотеке (5.253 КМ).

Помоћи у природи се односе на набавку књига у складу са Законом о библиотечко-информационој дјелатности, односно размјену књига између библиотека (134.168 КМ), поклоне (40.347 КМ) и обавезне примјерке коју су издавачи штампане грађе (књижне и некњижне, аудио-визуелне и електронске) обавезни доставити Библиотеци као централној матичној универзитетској библиотеци (35.442 КМ).

6.1.1.5. Примци

Остали примци су исказани у оквиру фонда 01 и односе се на остале примитке из трансакција са другим буџетским корисницима исте јединице власти по основу рефундације накнада плата за вријеме родитељског одсуства рефундиране од Јавне установе Фонд за дјечију заштиту Републике Српске (13.215 КМ) и накнаде плате за вријеме боловања рефундиране од Фонда здравственог осигурања Републике Српске (35.935 КМ). С обзиром да се ради о фондовима обавезног социјалног осигурања, који нису укључени у буџет и/или ГКТ Републике, односно засебном нивоу власти, исказивање осталих примитака није вршено на прописаним аналитичким контима, односно није вршено у складу са чланом 16. и 17. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике ("Службени гласник Републике Српске", број 98/16, 115/17, 118/18 и 97/23), према којем су корисници буџета обавезни да пословне промјене исказују на прописаним шестоцифреним аналитичким контима садржаним у Контном плану датом у Прилогу 2 који је саставни дио наведеног правилника (тачка 6.1.2.3. извјештаја).

Препоручује се директору да обезбједи да се класификација осталих примитака врши на аналитичким контима прописаним Прилогом 2

Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.1.2. Расходи и издаци

Укупни расходи и издаци исказани су у износу од 2.479.025 КМ, а односе се на расходе (2.411.275 КМ) и издатке (67.750 КМ), од чега на фонду 01 (2.143.822 КМ), фонду 02 (267.342 КМ) и фонду 03 (67.861 КМ).

Расходе чине текући расходи и расходи обрачунског карактера.

6.1.2.1. Текући расходи

Текући расходи су исказани у износу од 2.319.848 КМ, а евидентирани су на фонду 01 (2.037.703 КМ), фонду 02 (214.284 КМ) и фонду 03 (67.861 КМ).

Текуће расходе чине расходи за лична примања запослених, расходи по основу коришћења роба и услуга и расходи финансирања и други финансијски трошкови.

Расходи за лична примања запослених исказани су у укупном износу од 1.952.198 КМ, а односе се на расходе за бруто плате запослених (1.807.176 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (68.740 КМ), накнаде плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата које се не рефундирају (64.283 КМ) и отпремнине и једнократне помоћи (11.999 КМ).

Расходи за лична примања запослених у оквиру фонда 01 исказани су у износу од 1.900.917 КМ, а чине их расходи за бруто плате запослених (1.781.366 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (46.468 КМ), за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (64.283 КМ) и за отпремнине и једнократне помоћи (8.800 КМ).

Плате и остала лична примања запослених прописани су Законом о платама запослених у области културе Републике Српске и Посебним колективним уговором за запослене у области образовања и културе Републике Српске.

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада односе се на накнаде за превоз на посао и са посла (28.865 КМ), расходе за јубиларне награде (1.100 КМ), доприносе за добровољно пензијско осигурање (15.800 КМ) и расходе за збирне порезе и доприносе на накнаде (703 КМ).

Расходи за отпремнине и једнократне помоћи односе се на новчане помоћи у случају смрти запосленог (3.300 КМ), односно члана уже породице, које су обрачунате за пет запослених у Библиотеци у износу од 6.500 КМ, од чега су на фонду 01 (5.500 КМ) и на фонду 02 (1.000 КМ).

У оквиру фонда 02 исказани су расходи за лична примања запослених у износу од 21.559 КМ који се односе на расходе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (18.360 КМ) и расходе за отпремнине и једнократне помоћи (3.199 КМ). Расходи за бруто накнаде трошкова највећим дијелом односе се на накнаде за посебне резултате у раду (7.737 КМ), дневнице за службена путовања (6.818 КМ) и порез и доприносе на накнаде (4.527 КМ).

У оквиру фонда 03 исказани су расходи за лична примања запослених у износу од 29.722 КМ, а чине их расходи за бруто плате (25.810 КМ) и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, односно накнаде за посебне резултате у раду (3.912 КМ) за запослену у Руском центру који дјелује у оквиру Библиотеке, финансиране из средстава гранта из иностранства (тачка 6.1.1.2. извјештаја).

Расходи по основу коришћења роба и услуга исказани су у износу од 367.564 KM, евидентирани на фонду 01 (136.786 KM), фонду 02 (192.639 KM) и фонду 05 (38.139 KM), а највећим дијелом односе се на расходе по основу закупа, утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга, за режијски материјал, за текуће одржавање, по основу путовања и смјештаја, за стручне услуге и остале неklasификоване расходе.

Расходи по основу закупа исказани су у износу од 94.606 KM, од чега су у оквиру фонда 02 (88.881 KM) и у оквиру фонда 03 (5.725 KM). Односе се на закуп инсталација и програмске опреме за систем Cobiss у Републици Српској (фонд 02), као и расходе за порез на додату вриједност обрачунат од стране Града Бања Лука по основу пословног простора датог Библиотеци на коришћење без накнаде (фонд 03).

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга исказани су у износу од 152.818 KM и то у оквиру фонда 01 (112.227 KM), фонда 02 (12.272 KM) и у оквиру фонда 03 (28.319 KM).

У оквиру фонда 01 поменути расходи се највећим дијелом односе на расходе по основу утрошка електричне енергије (35.469 KM), расходе за централно гријање (52.181 KM), за услуге одвоза смећа (9.811 KM) и за услуге превоза робе (5.427 KM).

У оквиру фонда 02 дио исказаних расхода односи се на услуге коришћења мобилног телефона у износу од 2.915 KM. Одлуком директора о утврђивању висине трошкова коришћења службених телефона из 2023. године дефинисан је максималан износ од 200 KM за директора установе и једног запосленог, што није у складу са Смјерницом за примјену Закључка о измјени Закључка од 26.03.2013. године, коју је Влада Републике Српске донијела 04.04.2013. године.

Расходи за режијски материјал исказани су у износу од 13.010 KM, у оквиру фонда 01 (9.520 KM), фонда 02 (3.025 KM) и фонда 03 (465 KM), а највећим дијелом односе се на расходе за компјутерски материјал (3.610 KM) и расходе за материјал за одржавање чистоће (4.786 KM).

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 7.013 KM и највећим дијелом односе се на расходе у оквиру фонда 02 (4.009 KM) и фонда 03 (2.592 KM) исказане по основу расхода текућих поправки опреме и инсталација (4.079 KM).

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у оквиру фонда 02 у износу од 19.869 KM, а највећим дијелом односе се на расходе по основу коришћења личног возила у службене сврхе у земљи (3.460 KM) и у иностранству (5.471 KM), као и расходе по основу утрошка нафте (2.996 KM).

Расходи за стручне услуге исказани су у износу 29.605 KM, од чега у оквиру фонда 01 (7.841 KM), фонда 02 (20.726 KM) и фонда 03 (1.038 KM), а највећим дијелом односе се на расходе за услуге штампања и графичке обраде (14.054 KM) и за израду идејног пројекта за адаптацију и пренамјену Библиотеке за дјецу са IPP архитектонски студио Бања Лука (6.435 KM).

Остали неklasификовани расходи исказани су у износу од 50.197 KM, од чега су у оквиру фонда 01 (6.786 KM) и фонда 02 (43.411 KM).

Остали неklasификовани расходи на фонду 01 највећим дијелом односе се на бруто накнаде члановима управног одбора (2.998 KM). Висина накнаде члановима управног одбора одређена је од стране Министарства, према којем установе културе на годишњем нивоу располажу износом од 2.400 KM за рад чланова управних одбора.

Расходи исказани на фонду 02 највећим дијелом односе се на бруто накнаде по основу уговора о дјелу (1.619 KM), уговора за допунски рад (3.071 KM), за уговоре о

ауторском дјелу (16.081 КМ), расходе по основу репрезентације у земљи (8.915 КМ) и за организовање манифестација (3.505 КМ).

Расходи за бруто накнаде за допунски рад исказани су по основу четири уговора о допунском раду закључена у току 2023. године за послове рада у комисији за полагање стручног испита дефинисане чланом 64. Закона о библиотечно-информационој дјелатности, којим је прописано да Библиотека организује и проводи полагање стручног испита за лица запослена на стручним пословима у библиотеци.

Препоручује се директору да обезбиједи да се право о признавању трошкова за кориштење мобилних телефона усклади са Смјерницом Владе Републике Српске за примјену Закључка о измјени Закључка од 04.04.2013. године.

6.1.2.2. Расходи обрачунског карактера

Расходи обрачунског карактера исказани су у износу од 91.427 КМ, од чега су на фонду 01 (60.168 КМ) и фонду 02 (31.259 КМ), а односе се на расходе по основу амортизације.

Расходи по основу амортизације се највећим дијелом односе на амортизацију пословних објеката и простора (80.008 КМ), канцеларијске опреме (4.390 КМ), расхладне, заштитне и опреме за гријање (1.829 КМ) и за улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми (3.464 КМ).

За обрачун амортизације сталних средстава Библиотека није примјењивала амортизационе стопе прописане Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 110/16).

У току 2023. године, као и у ранијем периоду није вршен обрачун амортизације за школске и библиотечке књиге примјеном прописане амортизационе стопе, односно Библиотека је у складу са чланом 5. став (1) тачка 2) наведеног правилника примјењивала одступања од примјене прописаних годишњих амортизационих стопа, којим је прописано да су одступања могућа ако се приликом преиспитивања вијека коришћења имовине утврди да су очекивања заснована на новим процјенама вијека коришћења значајно различита од примијењених амортизационих стопа. За наведена одступања Библиотека није донијела интерни акт о разлозима одступања и амортизационом стопама које примјењује, како је прописано чланом 5. став (2) Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике.

Препоручује се директору да обезбиједи да се приликом обрачуна амортизације примјењују амортизационе стопе прописане Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике и да се за свако одступање од прописаних амортизационих стопа донесе интерни акт са наведеним разлозима одступања у складу са чланом 5. став (2) правилника.

6.1.2.3. Издаци

Издаци су исказани у износу од 67.750 КМ и односе се на издатке за нефинансијску имовину и остале издатке, од чега на фонду 01 (45.951 КМ) и фонду 02 (21.799 КМ).

Издаци за нефинансијску имовину су исказани на фонду 02 у износу од 21.799 КМ и највећим дијелом односе се на издатке за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (7.603 КМ) и издатке за набавку постројења и опреме (14.114 КМ).

Издаци за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију пословних простора односе се на улагања у расвјету и подове објекта Дома солидарности, а издаци за набавку постројења и опреме се највећим дијелом односе на издатке за набавку рачунарске опреме (2.867 КМ), опреме за гријање, вентилацију и хлађење (5.081 КМ) и библиотечких књига (4.979 КМ).

Остали издаци исказани су у износу од 45.951 KM на фонду 01 и односе се на остале издатке из трансакција са другим буџетским корисницима исте јединице власти за накнаде плата запослених за које буџетски корисник има право на рефундацију од фондова обавезног социјалног осигурања. С обзиром да се ради о фондовима обавезног социјалног осигурања, који нису укључени у буџет и/или ГКТ Републике, односно засебном нивоу власти, исказивање осталих издатака није вршено на прописаним аналитичким контима, односно није вршено у складу са чланом 16. и 17. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, према којем су корисници буџета обавезни да пословне промјене исказују на прописаним шестоцифреним аналитичким контима садржаним у Контном плану датом у Прилогу 2 који је саставни дио наведеног правилника (тачка 6.1.1.5. извјештаја).

Препоручује се директору да обезбједи да се класификација осталих издатака врши на аналитичким контима прописаним Прилогом 2 Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.2. Имовина, обавезе и извори

Укупна имовина на дан 31.12.2023. године исказана је у нето износу од 9.726.313 KM (брutto вриједности од 10.583.742 KM и исправке вриједности од 857.429 KM), а чине је нефинансијска имовина у сталним средствима и финансијска имовина и разграничења.

Укупне обавезе и разграничења су исказани у износу од 532.312 KM, а укупни властити извори у износу од 3.403.156 KM.

6.2.1. Нефинансијска имовина

Нефинансијска имовина у сталним средствима је исказана у бруто вриједности од 10.247.390 KM, исправке вриједности од 857.429 KM и нето вриједности 9.389.961 KM, од чега је у ГКТ на фонду 01 исказан износ од 6.019.761 KM, а у Главној књизи Библиотеке на фонду 02 износ од 3.370.198 KM.

Нето вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима у оквиру фонда 01 односи се на произведену сталну имовину (5.613.700 KM), нематеријалну произведену имовину (33.250 KM), нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми (68.000 KM) и улагање на туђим некретнинама, постројењима и опреми (304.813 KM).

Произведену сталну имовину чине зграде и објекти (5.613.700 KM), односно пословни простор који се односи на дио Дома солидарности површине 1.285 м², купљен од Привредне коморе Републике Српске, Подручне привредне коморе Бања Лука у току 2021. године. Купопродајна вриједност објекта утврђена је Процјеном тренутне тржишне вриједности извршеном од стране Републичке дирекције за обнову и изградњу у износу од 5.667.935 KM, а извор финансирања је Програм јавних инвестиција Републике Српске из 2021. године.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми (68.000 KM) исказана је по основу расхода који се односе на закуп инсталација и програмске опреме за систем Sobiss у Републици Српској у ранијем периоду. Наведено признавање и вредновање нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми није вршено у складу са чланом 42. став 1) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и параграфом 30. MPC-JC 17-Некретнине, постројења и опрема, којим је прописан основ за вредновање имовине и елементи набавне вриједности некретнина, постројења и опреме. По наведеном основу прецијењена је нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми, а потцијењен финансијски резултат ранијег периода у износу од 68.000 KM.

Нематеријална произведена имовина односи се на лиценце набављене од Изума Марибор за приступ апликацији Cobiss.

Улагање на туђим некретнинама, постројењима и опреми односи се на нето вриједност улагања у адаптацију пословних простора укупне површине 212 м², по уговору са Градом Бања Лука из 2008. године о кориштењу пословног простора без накнаде.

Нето вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима у оквиру фонда 02 односи се на произведену сталну имовину (3.364.421 КМ), драгоцјености (100 КМ) и непроизведену сталну имовину (5.677 КМ), која се односи на земљиште.

Произведену сталну имовину чине зграде и објекти (1.983.558 КМ), односно пословни простор који се односи на дио Дома солидарности и постројења и опрема (1.380.863 КМ).

Повећање вриједности сталне имовине у току године (812.947 КМ) се односи на улагања из властитих средстава Библиотеке у пословне просторије (7.603 КМ) и набавку опреме (805.344 КМ), од којих се највећа вриједност (796.126 КМ) односи на евидентирање библиотечких књига набављених у периоду 2020-2023. година (тачка 6.2.4. извјештаја).

У току године, вриједност сталних средстава је смањена због обрачунате амортизације у износу од 91.427 КМ за фонд 01 и фонд 02.

Препоручује се директору да обезбиједи да се нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми вреднује у складу са чланом 42. став 1) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и параграфом 30. МРС-ЈС 17- Некретнине, постројења и опрема.

6.2.2. Финансијска имовина и разграничења

Финансијска имовина и разграничења су на дан 31.12.2023. године исказана у бруто и нето износу од 336.352 КМ, од чега на фонду 01 (81.426 КМ) и фонду 02 (254.924 КМ), а чине је готовина и готовински еквиваленти (15.498 КМ), краткорочна потраживања (125.155 КМ), краткорочна разграничења (20.806 КМ) и краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти (174.893 КМ).

Готовина и готовински еквиваленти (фонд 02) односе се на новчана средства у благајни (338 КМ) и средства на банковним рачунима (15.160 КМ).

Краткорочна потраживања односе се на остала краткорочна потраживања (40.729 КМ) на фонду 01 и потраживања од купаца по основу извршених услуга која се наплаћују преко властитих трансакционих рачуна или у готовини на фонду 02 (84.426 КМ).

Остала краткорочна потраживања исказана су по основу потраживања од фондова социјалне сигурности за рефундације накнада плата (фонд 01) и у ранијем периоду су искњижена са редовних аналитичких конта потраживања на спорна, али за иста није извршена корекција преко исправке вриједности спорних потраживања и обрачунских расхода, како је прописано чланом 73. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Дио потраживања по основу продаје и извршених услуга (фонд 02) у износу од 26.661 КМ односи се на потраживања од купаца која са стањем на дан 31.12.2023. године нису наплаћена у року од 12 мјесеци и која су евидентирана на спорним потраживањима. За наведена потраживања Библиотека, такође није извршила

корекцију вриједности спорних потраживања и сходно томе евидентирање одговарајућих обрачунских расхода.

Остала краткорочна потраживања у износу од 40.729 КМ и потраживања по основу продаје и извршених услуга у земљи у износу од 26.661 КМ су прецијењена, а потцијењени расходи од усклађивања вриједности краткорочних потраживања у износу од 26.661 КМ и финансијски резултат ранијег периода у износу од 40.729 КМ.

Краткорочна разграничења на фонду 01 односе се на остала краткорочна разграничења по основу бруто накнада које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти на фонду 01 се односе на потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за здравствено осигурање и дјечију заштиту (19.893 КМ) исказаних на фонду 01, која са стањем на дан 31.12.2023. године нису коригована у износу од 12.801 КМ за рефундацију накнада плата из доприноса за потраживања од фондова социјалне сигурности старија од 12 мјесеци.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти на фонду 02 (155.000 КМ) односе се на потраживања од Министарства за трансфере по основу програмских активности (тачка 6.1.1.3. извјештаја).

Препоручује се директору да обезбиједи да се за потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци од датума доспијећа врши корекција потраживања у складу са чланом 73. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.2.3. Обавезе и разграничења

Укупне обавезе и разграничења на дан 31.12.2023. године исказане су у износу од 532.312 КМ и у потпуности се односе на краткорочне обавезе и разграничења.

Краткорочне обавезе и разграничења исказане су на фонду 01 (310.346 КМ), фонду 02 (200.810 КМ) и фонду 03 (21.156 КМ), а највећим дијелом односе се на обавезе за лична примања запослених (203.777 КМ) и обавезе из пословања (328.462 КМ).

Обавезе за лична примања запослених (фонд 01) се односе на обавезе за бруто плате запослених за децембар 2023. године (159.166 КМ) и обавезе за бруто накнаде трошкова запослених (6.442 КМ).

Обавезе за лична примања на фонду 02 (35.355 КМ) односе се на обавезе по основу обавеза за порезе и доприносе на накнаде, а на фонду 03 (4.416 КМ) на обавезе за порезе и доприносе за бруто плате запослене (2.818 КМ) и бруто накнаде (1.599 КМ).

Обавезе из пословања исказане су у оквиру фонда 01 (144.655 КМ), фонда 02 (167.058 КМ) и фонда 03 (16.731 КМ).

Обавезе из пословања у оквиру фонда 01 се односе на обавезе за набавку роба и услуга у земљи.

Обавезе из пословања у оквиру фонда 02 највећим дијелом се односе на обавезе за набавку роба и услуга у земљи (130.429 КМ), као и обавезе из пословања у иностранству (22.537 КМ).

Обавезе из пословања (фонд 03) односе се на обавезе за набавку роба и услуга у земљи.

До 29.02.2024. године измирене су краткорочне обавезе из 2023. године за сва три фонда у износу од 220.751 КМ, које се односе на обавезе за бруто лична примања запослених (203.777 КМ) и обавезе из пословања у земљи (16.974 КМ).

6.2.4. Властити извори

Библиотека је у оквиру фонда 02 исказала властите изворе средстава у износу од 3.403.156 КМ, а чине их трајни извори средстава (339.685 КМ) и финансијски резултат (3.063.471 КМ).

Трајни извори средстава евидентирани су у ранијем периоду и Библиотека не располаже са информацијом о њиховој структури.

Финансијски резултат чини финансијски резултат ранијих година у износу од 2.680.715 КМ и финансијски резултат текуће године у износу од 382.756 КМ, који представља разлику између прихода и расхода исказаних на рачунодственом фонду 02 и фонду 03 у Образцу 3б.

Финансијски резултат ранијих година повећан је по основу преноса позитивног финансијског резултата из 2022. године (13.516 КМ) и корекције у износу од 581.190 КМ за библиотечке књиге набављене у ранијем периоду (2020-2023. година).

По налазу ревизије финансијски резултат ранијих година прецијењен је у најмањем износу од 108.729 КМ за више исказану нефинансијску имовину у припреми и остала краткорочна потраживања.

Библиотека је извршила исправке материјално значајних грешака сходно Критерију материјалности и процедури исправке грешака из претходног периода, донесеном од стране Министарства финансија и извршила је корекцију упоредних података у колони „претходна година“ у обрасцу 5 и 5б. Корекција је извршена на позицијама постројења и опрема и финансијског резултата ранијих година и финансијског резултата текуће године.

Препоручује се директору да обезбједи да се изврши анализа и утврди статус исказаних трајних извора средстава.

6.3. Новчани токови

Преглед новчаних токова за период 01.01-31.12.2023. године сачињен је за пословање које се одвија преко властитих рачуна Библиотеке ван система ЈРТ Републике (фонд 02 и фонд 03). Приливи готовине исказани су по основу пословних активности (353.939 КМ), а одливи готовине исказани су по основу пословних активности (318.603 КМ) и инвестиционих активности (21.717 КМ).

Токова готовине из активности финансирања није било.

Нето повећање готовине на дан 31.12.2023. године исказано је у износу од 13.619 КМ, по основу позитивног новчаног тока из пословних активности (35.336 КМ) и негативног новчаног тока из инвестиционих активности (21.717 КМ).

Стање готовине на почетку обрачунског периода износи 1.879 КМ, а на крају обрачунског периода износи 15.498 КМ.

Извјештај о новчаним токовима сачињен је у складу са МРС-ЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима (параграф 18, 22. и 25).

6.4. Образложења уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за 2023. годину сачињена су писана Образложења за период 01.01-31.12.2023. године, која пружају неопходне опште податке о Библиотеци, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама, али иста дијелом не задовољавају захтјеве МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и одредбе члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, јер нису објелодањене информације које се односе на додатна објелодањивања презентованих позиција финансијских извјештаја у складу са параграфом 127. (б) и

(ц) МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и 88. тачке (ц) и (д) МРС-ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема (расходи за коришћење роба и услуга, некретнине, постројења и опрема, структура трајних извора).

Препоручује се директору да се у Образложењима уз финансијске извјештаје изврше додатна објелодањивања у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и МРС-ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема.

Ревизијски тим

Љиљана Топић, с.р.

Владимир Граховац, с.р.

Хелена Драгичевић, с.р.